

Cyngor Cyfreithiol - canllaw i etholwyr

Mai 2023

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Senedd:
www.ymchwil.senedd.cymru

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Ymchwil y Senedd
Senedd Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1SN

Twitter: **[@SeneddYmchwil](https://twitter.com/SeneddYmchwil)**
Gwefan: **ymchwil.senedd.cymru**

© **Hawlfraint Comisiwn Senedd Cymru 2023**

Ceir atgynhychu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhychu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cyngor Cyfreithiol - canllaw i etholwyr

Mai 2023

Awduron:

Matthew Davies

Trosolwg o'r papur:

Mae'r canllaw hwn yn amlinellu, ac yn cyfeirio at, ffynonellau o gyngor cyfreithiol sydd ar gael i etholwyr sy'n ceisio cymorth neu gefnogaeth gydag amrywiaeth o faterion cyfreithiol.

Cynnwys

Cyflwyniad	1
1. Cael hyd i gyfreithiwr.....	2
2. Cymorth cyfreithiol.....	3
3. Pro bono	4
Advocate	4
LawWorks	4
Clinig y Cyfraith Gogledd a Chanolbarth Cymru	4
Canolfan Gyfraith SpeakEasy	5
Clinig Cyngor Cyfreithiol Prifysgol De Cymru	5
Clinig y Gyfraith Abertawe	5
4. Hunan-gynrychiolaeth.....	6
Advicenow	6
RCJ Advice	6
Support Through Court.....	6
5. Ffynonellau eraill o gyngor.....	7
Cyngor ar Bopeth	7
Yswiriant ac Aelodaeth	7
Undebau Llafur.....	7

6. Ffynonellau penodol o gyngor..... 8

ACAS (Y Gwasanaeth Cyngori, Cymodi a Chyflafareddu)	8
Advicenow	8
Age Cymru	8
Cyfiawnder Lloches	9
Canolfan Gyfreithiol Plant Coram	9
Cymorth Cynllunio Cymru	9
ELIPS (Cynllun Cymorth y Tribiwnlys Cyflogaeth i'r rhai sy'n ymgyfreitha drostynt eu hunain)	10
Gingerbread	10
Gwasanaeth Cyfreithiol i Bobl Anabl	10
Y Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb	11
Gweithredu yn erbyn Damweiniau Meddygol.....	11
Y Grŵp Hawliau Teulu	11
Inquest.....	12
Maternity Action	12
Mind Cymru.....	13
Y Llinell Ddyled Genedlaethol.....	13
Race Equality First	14
Rights of Women.....	14
Shelter Cymru	15
Working Families.....	15

Cyflwyniad

Mae'r canllaw hwn yn amlinellu ffynonellau o gyngor cyfreithiol, ac yn cyfeirio atynt, sydd ar gael i etholwyr sy'n ceisio cymorth neu gefnogaeth gydag amrywiaeth o faterion cyfreithiol.

1. Cael hyd i gyfreithiwr

Bydd angen cymorth cyfreithiwr preifat arnoch i ymdrin â rhai problemau cyfreithiol. Bydd cyfreithwyr gwahanol yn arbenigo mewn meysydd cyfreithiol gwahanol, megis trosedd, addysg, neu gyfraith teulu, felly mae'n bwysig i chi gael hyd i gyfreithiwr sy'n arbenigo yn y maes priodol.

Bydd gan y rhan fwyaf o lyfrgelloedd lleol gyfeirlyfr cyfreithwyr; fel arall, mae modd chwilio am gyfreithiwr lleol neu gyfreithiwr sy'n arbenigo mewn maes penodol ar wefan Cymdeithas y Gyfraith (sef y gymdeithas broffesiynol sy'n cynrychioli ac yn llywodraethu cyfreithwyr yng Nghymru a Lloegr).

lawsociety.org.uk/find-a-solicitor

Mae llawer o gyfreithwyr yn cytuno i beidio â chodi tâl am yr apwyntiad cyntaf.

Manylion cyswllt:

Rhif ffôn: 020 7242 1222

Gwefan: lawsociety.org.uk

2. Cymorth cyfreithiol

Gall cymorth cyfreithiol eich helpu i dalu am gyngor cyfreithiol, cyfryngu neu gynrychiolaeth mewn llys os na allwch dalu'r costau. Gallai hyn gynnwys help gyda phroblemau'n ymwneud â thai, dyled, gwaith, teulu, budd-daliadau neu addysg.

Cewch gymorth cyfreithiol hefyd os cewch eich cyhuddo o droseddu. Dylai cyfreithiwr neu fargyfreithiwr person a gyhuddwyd allu cadarnhau a allai gael cymorth cyfreithiol troseddol.

Mae cymorth cyfreithiol yn dibynnu ar nifer o bethau, gan gynnwys eich amgylchiadau ariannol (megis faint rydych yn ennill a faint o gynilion sydd gennych), a'r math o gymorth cyfreithiol rydych yn chwilio amdano. Nid yw cymorth cyfreithiol ar gael ar gyfer pob math o broblemau.

Ar wefan Gov.uk, gallwch gyfrifo a ydych yn gymwys i gael cymorth cyfreithiol ar gyfer problemau anhroseddol.

www.gov.uk/check-legal-aid

Gallwch hefyd chwilio am gynghorwyr cymorth cyfreithiol yn ôl lleoliad neu enw'r sefydliad yma: **find-legal-advice.justice.gov.uk**

3. Pro bono

“Pro bono” yw'r term a ddefnyddir i ddisgrifio cymorth cyfreithiol am ddim i'r rhai na allant fforddio talu am gymorth cyfreithiol. Os nad ydych yn gymwys i gael cyllid cymorth cyfreithiol, mae rhai o'r asiantaethau isod yn gweithio gyda chyfreithwyr pro bono a all eich helpu gyda'ch achos.

Advocate

Mae **Advocate** yn elusen pro bono bargyfreithwyr yng Nghymru a Lloegr, gyda chymorth Cyngor y Bar. Mae Advocate yn helpu i gael hyd i gymorth cyfreithiol am ddim gan fargyfreithwyr, ym mhob maes o'r gyfraith ar draws pob llys a thribiwnlys yng Nghymru a Lloegr.

Manylion cyswllt:

2nd Floor Lincoln House, 296-302 High Holborn, London, WC1V 7JH

Ffôn: 020 7092 3960

E-bost: enquiries@weareadvocate.org.uk

LawWorks

Mae LawWorks yn elusen a'i nod yw rhoi cyngor **cyfreithiol am ddim i unigolion** a **grwpiau nid-er-elw** na allant fforddio talu amdano ac na allant hawlio cymorth cyfreithiol.

Mae'n cynnig clinigau cyngor cyfreithiol am ddim, lle y mae cleientiaid fel arfer yn cael rhwng 30 munud ac awr i esbonio mater a byddant yn cael cyngor sylfaenol ar y camau nesaf i'w cymryd.

Gwefan: www.lawworks.org.uk

Clinig y Gyfraith Gogledd a Chanolbarth Cymru

Cyngor ar Bopeth Ynys Môn sy'n arwain Clinig y Gyfraith Gogledd a Chanolbarth Cymru, mewn partneriaeth â Chyngor ar Bopeth Sir Ddinbych a Phrifysgol Bangor. Gan agnolbwyntion ar materion teuluol, gofal yn y gymuned a chyfraith cyflogaeth, mae myfyrwyr y gyfraith o Brifysgol Bangor yn helpu i roi cyngor cyfreithiol i gleientiaid, a dan oruchwyliaeth arbenigwyr o gwmnïau cyfreithiol.

Manylion cyswllt:

Ffôn: 0140 776 2278

E-bost: lipsnorthwales@gmail.com

Canolfan Gyfraith SpeakEasy

Mae **Canolfan Gyfraith SpeakEasy**, sy'n rhan o'r **Rhwydwaith Canolfannau Cyfraith**, yn cynnig cyngor cyfreithiol am ddim a diduedd ar draws Caerdydd a Bro Morgannwg, yn arbenigo mewn budd-daliadau lles, dyled, cyfraith tai a chyflogaeth.

Mae'r Ganolfan yn cynnig apwyntiadau a chyngor wyneb yn wyneb a chymorth dros y ffôn a thrwy e-bost.

Manylion cyswllt:

Cyfeiriad: 166 Heol Richmond, Caerdydd, CF24 3BX

Rhif ffôn: 029 2045 3111

E-bost: info@speakeasy.cymru

Gwefan: www.speakeasy.cymru/cym

Clinig Cyngor Cyfreithiol Prifysgol De Cymru

Mae **Clinig Cyngor Cyfreithiol Prifysgol De Cymru** yn cynnig apwyntiadau am ddim i'r cyhoedd lle bydd myfyrwyr yn cyfweld â chleientiaid gan asesu'r sefyllfa (o dan oruchwyliaeth cyfreithiwr cymwys), ac yna'n llunio cyngor cyfreithiol mewn sawl maes megis cyflogaeth, tai, dyled, materion teuluol a materion yn ymwneud â chontractau.

Mae'n rhaid trefnu apwyntiad i ddefnyddio'r gwasanaeth ac ni ddarperir cyngor cyfreithiol dros y ffôn na thros e-bost.

Rhaid i'r rheini sydd am gael cyngor cyfreithiol lenwi **ffurflen ymholiad** y Clinig Cyngor Cyfreithiol yn gyntaf.

Clinig y Gyfraith Abertawe

Mae **Clinig y Gyfraith ym Mhrifysgol Abertawe** yn cynnig cyngor cychwynnol am ddim am broblemau cyfreithiol ac yn rhoi cyfle i fyfyrwyr weithio ochr yn ochr â chyfreithwyr proffesiynol i roi cyngor i gleientiaid go iawn. Gall Clinig y Gyfraith helpu gydag amrywiaeth o faterion cyfreithiol gan gynnwys anghydfodau rhwng landlordiaid a thenantiaid; materion cyflogaeth; cyngor ar fudd-daliadau a chyngor ar fewnfudo a cheisio lloches.

Gellir trefnu apwyntiadau gyda chynghorwyr sy'n fyfyrwyr yn ystod y tymor.

Defnyddir apwyntiadau i gasglu gwybodaeth, cyn anfon llythyr dilynol sy'n rhoi cyngor cyfreithiol.

Rhaid i'r rhai sydd am gael eu hystyried ar gyfer apwyntiad lawrlwytho a chwblhau'r ffurflen ddwyieithog i wneud cais am apwyntiad yn 2023 a'i ddychelyd at lawclinic@swansea.ac.uk.

4. Hunan-gynrychiolaeth

Ar gyfer rhai materion cyfreithiol, mae'n bosibl i chi gynrychioli eich hun yn y llys; gelwir rhywun sy'n gwneud hyn yn "ymgyfreithiwr drosto'i hun". Ceir rhagor o wybodaeth am hyn ar dudalen GOV.UK. **Cynrychioli'ch hun yn y llys.**

Advicenow

Mae **Advicenow** yn wefan annibynnol, nid-er-elw, a gynhelir gan yr elusen **Law for Life: the Foundation for Public Legal Education**, sy'n rhoi gwybodaeth am hawliau a'r gyfraith yng Nghymru a Lloegr a chynghor i ymgyfreithwyr drostynt eu hunain.

Gwefan: www.advicenow.org.uk

RCJ Advice

Mae **RCJ Advice** yn rhoi cyngor cyfreithiol am ddim i bobl ag achos llys yn y llysoedd sifil a theulu yng Nghymru a Lloegr. Mae ei holl wasanaethau drwy e-bost, ar y ffôn ac ar Zoom.

Gwefan: www.rcjadvic.org.uk

Support Through Court

Mae **Support Through Court** yn darparu cymorth ymarferol ac emosiynol am ddim i ymgyfreithwyr drostynt eu hunain. Mae gan yr elusen **swyddfeydd lleol** ar draws Cymru a Lloegr ac mae hefyd yn cynnig **gwasanaeth llinell gymorth genedlaethol**.

Gwefan: www.supportthroughcourt.org

5. Ffynonellau eraill o gyngor

Cyngor ar Bopeth

Gall Cyngor ar Bopeth helpu pobl i ddatrys problemau'n ymwneud â dyled, budd-daliadau, tai, y gyfraith, gwahaniaethu, mewnfudo, a materion defnyddwyr ymysg pethau eraill. Mae'n rhoi cyngor am ddim wyneb yn wyneb, dros y ffôn neu drwy'r e-bost. Mae'r rhan fwyaf o'i swyddfeydd yn cynnig ymweld â chi yn eich cartref ac mae rhai'n rhoi cyngor dros e-bost. Mae adran ar ei wefan lle gallwch gael hyd i gyfeiriad a manylion cyswllt eich swyddfa leol:

www.citizensadvice.org.uk/cymraeg/amdanom-ni/contact-us/contact-us/Cysylltu-a-ni/

Mae gwefan Cyngor ar Bopeth yn rhoi **[cyngor ar ystod eang o bynciau](#)**.

Manylion cyswllt:

Ffôn: Advicelink: Gwasanaeth ffôn cenedlaethol Cyngor ar Bopeth:
03444 77 20 20

Gwefan: **www.citizensadvice.org.uk/cymraeg**

Yswiriant ac Aelodaeth

Mae llawer o bolisiau yswiriant yn cynnig sicrwydd yswiriant rhag treuliau cyfreithiol fel rhywbeth ychwanegol a all gwmpasu ystod eang o anghydfodau. Mae tanysgrifwyr i gylchgronau megis Which hefyd yn gallu defnyddio llinellau cymorth cyngor cyfreithiol.

Undebau Llafur

Mae undebau llafur yn aml yn cynnig cyngor a chynrychiolaeth gyfreithiol am ddim i'w haelodau. Nid yw'r gwasanaeth hwn yn gyfyngedig i faterion sy'n ymwneud â gwaith. Yn y lle cyntaf, cysylltwch â'ch cynrychiolydd lleol i gael rhagor o wybodaeth. Fel arall, mae gan rai undebau llafur linellau cymorth y gallech eu ffonio am gyngor.

6. Ffynonellau penodol o gyngor

Hefyd, mae llawer o elusennau sy'n cynnig cyngor cyfreithiol i grwpiau penodol neu i'r rhai sydd â phroblemau penodol.

ACAS (Y Gwasanaeth Cyngori, Cymodi a Chyflafareddu)

Mae **Acas** yn darparu gwybodaeth a chyngor diduedd am ddim i gyflogwyr a gweithwyr ynghylch pob agwedd ar gysylltiadau yn y gweithlw a chyfraith cyflogaeth.

Mae adran **gyngor** ar ei wefan sy'n cynnig llythyrau templed a gwybodaeth sy'n cwmpasu ystod eang o faterion cyflogaeth, gan gynnwys dileu swydd, trefniadau gweithio hyblyg a chontractau cyflogaeth.

Manylion cyswllt:

Rhif ffôn: 0300 123 1100. (Llun-Gwener 8am-6pm)

Gwefan: www.acas.org.uk/

Advicenow

Gwefan annibynnol, nid-er-elw yw **Advicenow**, a gynhelir gan yr elusen **Law for Life: the Foundation for Public Legal Education**. Ei nod yw rhoi gwybodaeth gywir, ymarferol am hawliau a'r gyfraith yng Nghymru a Lloegr. Mae'r wefan yn cynnwys canllawiau a chyngor a chyfeiriadau at amrywiaeth o bynciau, gan gynnwys **budd-daliadau**, **materion teuluol a phersonol**, **tai a digartrefedd**, a **mewnfudo a chenedligrwydd**.

Gwefan: www.advicenow.org.uk

Age Cymru

Mae **Age Cymru** yn elusen sy'n cynnig cyngor a gwybodaeth am ystod o faterion sy'n berthnasol i bobl hŷn, gan gynnwys **budd-daliadau a hawliau**, **cyngor pensiynau** a **dod o hyd i ofal a chymorth gartref**.

Manylion cyswllt:

Age Cymru, Llawr Gwaelod, Mariners House, Trident Court, East Moors Road, Caerdydd, CF24 5TD

Ffôn: 0300 303 44 98 (Llun - Gwener 9am - 4pm)

E-bost: advice@agecymru.org.uk

Gwefan: www.ageuk.org.uk/cymru

Cyfiawnder Lloches

Mae **Cyfiawnder Lloches** yn sefydliad elusennol yng Nghymru sy'n cynnig cyngor a chynrychiolaeth gyfreithiol am ddim i geiswyr lloches, ffoaduriaid cydnabyddedig a mudwyr eraill sy'n agored i niwed.

Manylion cyswllt:

Ffôn: 029 2049 9421

E-bost: defnyddio'r ffurflen [yma](#)

Gwefan: www.asylumjustice.org.uk

Canolfan Gyfreithiol Plant Coram

Mae **Canolfan Gyfreithiol Plant Coram** yn elusen gofrestrdedig sy'n hyrwyddo hawliau plant ar draws y DU ac yn rhyngwladol. Mae'n cynnig cynrychiolaeth, gwybodaeth a chngor cyfreithiol am ddim i blant, pobl ifanc, eu teuluoedd a'u gofalmwyr ar draws y DU. Mae'n cynnig cyngor a thafenni ffeithiau ar **amrywiaeth o faterion**, gan gynnwys **mewnfudo, lloches a chenedligrwydd, addysg, a gwasanaethau cymdeithasol a gofal cymunedol**.

Manylion cyswllt:

Canolfan Gyfreithiol Plant Coram, Wellington House, 4ydd Llawr, 90-92 Butt Road, Colchester, Essex CO3 3DA

E-bost:info@coramclc.org.uk

Gwefan: www.childrenslegalcentre.com

Cymorth Cynllunio Cymru

Sefydliad annibynnol, elusennol yw Cymorth Cynllunio Cymru sy'n helpu unigolion a chymunedau ledled Cymru i gymryd rhan yn fwy effeithiol yn y system gynllunio.

Mae Cymorth Cynllunio Cymru yn darparu gwybodaeth am bolisiau cynllunio a cheisiadau cynllunio yng Nghymru ar ei dudalen **Cyngor Cynllunio a Llinell Gymorth am ddim** i gynorthwyo aelodau o'r cyhoedd a grwpiau cymunedol cymwys y mae angen help arnynt gyda mater cynllunio.

Manylion cyswllt:

Cymorth Cynllunio Cymru, 12 Heol y Gadeirlan, Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 02920 625 000 (11am-1pm, Llun, Mawrth a Gwener)

E-bost: rosa@planningaidwales.org.uk

Gwefan: <https://planningaidwales.org.uk/?lang=cy>

ELIPS (Cynllun Cymorth y Tribiwnlys Cyflogaeth i'r rhai sy'n ymglyfreitha drostynt eu hunain)

Mae cynllun y Gymdeithas Cyfreithwyr Cyflogaeth yn darparu cymorth i ymglyfreithwyr heb gynrychiolaeth, ac ar hyn o bryd mae'n cynnwys Tribiwnlysoedd Cyflogaeth yng nghanol Llundain, Caerdydd, Bryste, Canolbarth Lloegr (gorllewin), Newcastle, Leeds a Manceinion. Cynhelir clinigau ddwywaith y mis ar ddydd Iau drwy Zoom.

Manylion cyswllt:

E-bost: elips@elaweb.org/uk

Gwefan: elaweb.org.uk/

Gingerbread

Elusen genedlaethol yw Gingerbread ac mae'n gweithio gyda theuluoedd un rhiant i gynnig cyngor, cefnogaeth ymarferol ac i ymgyrchu ar ran teuluoedd un rhiant.

Mae'r elusen yn cynnig amrywiaeth o **wasanaethau cyngor a chymorth** ar gyfer rhieni sengl. Mae'r rhain yn cynnwys tudalennau gwybodaeth, cyngor drwy linell gymorth a theclyn gwe-sgwrsio, fforwm ar-lein a grwpiau lleol.

Manylion cyswllt:

Gingerbread, Unit B, Ground Floor, Mary Brancker House, 54-74 Holmes Road, London NW5 3AQ

Ffôn: 0808 802 0925

Gwefan: gingerbread.org.uk/

Gwasanaeth Cyfreithiol i Bobl Anabl

Mae'r **Gwasanaeth Cyfreithiol i Bobl Anabl** yn rhoi gwybodaeth a chyngor i bobl anabl a'u gofalwyr ae'r gwasanaeth hwn yn rhoi gwybodaeth a chyngor i bobl anabl a phobl fyddar.

Gall roi cyngor ynghylch y meysydd a ganlyn:

- gofal yn y gymuned
- cyflogaeth
- tai
- budd-daliadau lles

- pobl â sglerosis ymledol

Manylion cyswllt:

Gwasanaeth Cyfreithiol i Bobl Anabl, The Foundry, 17 Oval Way, London SE11 5RR

Ffôn: 020 7791 9800

E-bost: advice@dls.org.uk

Gwefan: www.dls.org.uk

Y Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb

Mae'r **Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb** yn cynnig cyngor a chymorth i unigolion ym maes cydraddoldeb a hawliau dynol. Mae'r Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb yn helpu cleientiaid i ddatrys pethau heb orfod dechrau achos cyfreithiol. Mae gan y Gwasanaeth Cyngori a Chymorth Cydraddoldeb linell gymorth ac amrywiaeth o **adnoddau ar-lein**, gan gynnwys taflenni ffeithiau a llythyrau templed.

Manylion cyswllt:

Rhadffôn: 0808 808 0082

Ffôn testun: 0808 800 0084

E-bost: Gan ddefnyddio'r ffurflen **yma**

Gwefan: eass-ws.custhelp.com/app/home

Gweithredu yn erbyn Damweiniau Meddygol

Gweithredu yn Erbyn Damweiniau Meddygol yw'r elusen genedlaethol ar gyfer diogelwch a chyfiawnder cleifion. Ar wefan Gweithredu yn Erbyn Damweiniau Meddygol mae adran **cymorth a chyngor** sy'n cynnig opsiynau os ydych chi neu aelod o'ch teulu wedi dioddef esgeulustod meddygol. Mae ei chyngor yn rhad ac am ddim ac yn gyfrinachol.

Manylion cyswllt:

Llinell gymorth ffôn: 0845 123 2352 (Llun-Gwener 10am - 3.30pm)

Gwefan: www.avma.org.uk

Y Grŵp Hawliau Teulu

Mae'r **Grŵp Hawliau Teulu** yn elusen sy'n rhoi cyngor i rieni, mam-guod a thad-cuod, perthnasau a ffrindiau am eu hawliau a'u hopsiynau pan fydd gweithwyr cymdeithasol neu lysoedd yn gwneud penderfyniadau am les eu plant. Mae gwefan Grŵp Hawliau Teulu yn rhoi **cyngor, awgrymiadau a llythyrau templed**.

Manylion cyswllt:

Ffôn: 0808 801 0366 (Llun-Gwener 9:30am-3pm)

Gwefan: www.frg.org.uk/

Inquest

Mae **Inquest** yn elusen gofrestredig sy'n cynnig cyngor a chymorth annibynnol, yn rhad ac am ddim i bobl yn dilyn marwolaeth yng ngofal y wladwriaeth, yn y ddalfa neu dan gadwad yng Nghymru neu Loegr. Mae hefyd yn cynnig cymorth i deuluoedd drwy gydol proses y cwest.

Mae gwefan Inquest yn rhoi mynediad i **lawlyfr Inquest, pecyn cymorth sgiliau a chymorth Inquest a thafleini ffeithiau**

Manylion cyswllt:

Inquest, 3ydd Llawr, 89-93 Fonthill Road, London, N4 3JH

Rhif ffôn: 020 7263 1111 (pwyswch opsiwn 1 ar gyfer ymholiadau newydd)

Ffurflen gyswllt gwaith achos

Website: www.inquest.org.uk

Maternity Action

Elusen yw Maternity Action a'i nod yw hyrwyddo, diogelu a gwella yr hawl sydd gan bob menyw feichiog, pob mam newydd a'u teuluoedd i gyflogaeth, nawdd cymdeithasol a gofal iechyd.

Mae'r elusen yn darparu **gwybodaeth ar-lein am ddim** a chyngor dros y ffôn ar **hawliau mamolaeth (gwaith a budd-daliadau); cyngor ar daliadau a godir gan y GIG am ofal mamolaeth a gwasanaeth hawliau menywod mudol – hyfforddiant a chefnogaeth.**

Manylion cyswllt:

Maternity Action, Second Floor, 3-4 Wells Terrace, London N4 3JU

Llinellau cyngor:

Llinell gyngor hawliau mamolaeth:

Ffôn: 0808 802 0029 (Llun-Gwener, 10am-1pm)

E-bost: Defnyddiwch y **ffurflen gyswllt ar-lein**

Cyngor ar daliadau a godir gan y GIG am ofal mamolaeth:

Ffôn: 0808 800 0041 (Mawrth-lau, 10am-12pm)

E-bost: Defnyddiwch y [ffurflen gyswllt ar-lein](#)

Gwasanaeth hawliau menywod mudol – hyfforddiant a chefnogaeth:

Ffôn: 020 7251 6189 (Mawrth-lau 10am-12pm a 2pm-4pm)

E-bost: migrantwomensrights@maternityaction.org.uk

Gwefan: maternityaction.org.uk

Mind Cymru

Mind Cymru yw cangen Cymru o **Mind**, elusen gofrestredig sy'n rhoi cyngor a chymorth i bobl â phroblem iechyd meddwl.

Mae gwefan Mind yn rhoi cyngor cyffredinol ar **hawliau cyfreithiol** sy'n gysylltiedig ag iechyd meddwl, gan gynnwys anfon rhywun i ysbyty meddwl, triniaeth mewn ysbyty a rhyddhau rhywun o ysbyty; hawliau gwahaniaethu a chanllawiau deddfwriaeth.

Mae **llinell gyfreithiol** Mind yn rhoi gwybodaeth gyfreithiol a chyngor cyffredinol am gyfraith sy'n gysylltiedig ag iechyd meddwl. Manylion cyswllt:

Llinell gyfreithiol

Llinell gyfreithiol Mind, PO Box 75225, London E15 9FS Ffôn: 0300 466 6463

Manylion cyswllt:

Mind Cymru Ystafell 1, 9fed Llawr, Tŷ Brunel, 2 Heol Fitzalan, Caerdydd CF24 0EB

E-bost: supporterrelations@mind.org.uk

Gwefan: www.mind.org.uk/about-us/mind-cymru/

Y Llinell Ddyled Genedlaethol

Mae'r Llinell Ddyled Genedlaethol yn elusen sy'n rhoi cyngor a gwybodaeth annibynnol yn rhad ac am ddim dros y ffôn ac ar-lein am broblemau'n ymwneud â dyled.

Mae gwefan Llinell Ddyled Genedlaethol hefyd yn cynnig **llyfrgell taflenni ffeithiau** a **llyfrgell llythyrau enghreifftiol**.

Manylion cyswllt:

Ffôn: Siaradwch â chynghorwr 0808 808 4000 (Llun-Gwener 9am-8pm; Sad 9.30am-1pm)

Cewch we-sgwrs gyda linc i gynghorwr [yma](#)

Gwefan: nationaldebtline.org/

Race Equality First

Mae **Race Equality First** yn cynnig cymorth a chyngor i bobl sy'n wynebu gwahaniaethu, aflonyddu, troseddau casineb ac anfantais. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys **gwasanaeth gwaith achos gwahaniaethu** sy'n cynorthwyo unigolion sydd wedi dioddef gwahaniaethu oherwydd nodweddion gwarchoddedig sydd ganddynt o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a chynnal **eiriolaeth i ddioddefwyr troseddau casineb**.

Manylion cyswllt:

Race Equality First, Llawr 1af Gorllewin, 113-116 Stryd Bute, Caerdydd CF10 5EQ

Ffôn: 02920 486207

Ffurflen ymholiadau e-bost yma

Gwefan: raceequalityfirst.org/

Rights of Women

Mae **Rights of Women** yn elusen sy'n cynnig cyngor cyfreithiol cyfrinachol am ddim i fenywod gan gyfreithwregedd a bargyfreithwregedd arbenigol.

Mae'r wefan yn rhoi **gwybodaeth**, gan gynnwys canllawiau a llawlyfrau cyfreithiol mewn meysydd gwahanol o'r gyfraith sy'n ymdrin â **chyfraith teulu, aflonyddu rhywiol yn y gwaith, trais yn erbyn menywod** a **charcharorion sy'n fenywod**.

Mae llinellau cyngor ffôn Rights of Women am ddim yn rhoi cyngor a gwybodaeth gyfreithiol i fenywod am ystod o faterion cyfreithiol.

Manylion cyswllt:

Llinellau cyngor ffôn:

- Cyngor cyfraith droseddol:
Ffôn: 020 7251 8887
- Y Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE
Ffôn: 020 7118 0267
- Cyngor Cyfraith Teulu
Ffôn: 020 7251 6577
- Cyngor ar fewnfudo a chyfraith lloches
Ffôn: 020 7490 7689
- Aflonyddu rhywiol yn y gwaith
Ffôn: 020 7490 0152

Gwefan: rightsofwomen.org.uk

Shelter Cymru

Arbenigedd **Shelter Cymru** yw darparu gwybodaeth a gwasanaeth eirioli i bobl yng Nghymru sydd mewn angen o ran tai. Mae Shelter Cymru yn cynnal **cymorthfeydd cyngor tai lleol ar draws Cymru**. Sesiynau galw heibio yw rhai o'r rhain, ond mae angen trefnu apwyntiad ar gyfer eraill.

Mae gwefan Shelter hefyd yn cynnig **cyngor ar-lein** ar ystod o bynciau'n ymwneud â thai, gan gynnwys **digartrefedd**, **troi allan** ac **adfeddu morgaeisi**.

Manylion cyswllt:

Ffôn: Llinell gymorth: 08000 495 495 (Llun-Gwener 9.30am-12.30pm)

Ffôn: Cyngorwr Cymraeg: 08000 495 495

Gwe-sgwrs ar gael **yma**

Gwefan: sheltercymru.org.uk/

Working Families

Elusen genedlaethol yn y DU ar gyfer rhieni a gofalwyr sy'n gweithio yw Working Families. Ei chenhadaeth yw dileu'r rhwystrau y mae pobl sydd â chyfrifoldebau gofalu yn eu hwynebu yn y gweithle.

Mae'r elusen yn darparu **cyngor cyfreithiol am ddim** i rieni a gofalwyr ar **eu hawliau yn y gwaith** ac amrywiaeth o bynciau sy'n effeithio ar rieni a gofalwyr yn y gwaith, gan gynnwys **hawliau beichiogrwydd a mamolaeth**; **gweithio hyblyg** a **chymorth gofal plant**.

Manylion cyswllt:

Working Families, c/o Buzzacott LLP, 130 Wood Street, London EC2V 6DL

Ffôn: 0300 012 0312

Dyma'r ffurflen gyngor ar-lein

Gwefan: workingfamilies.org.uk